

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírángyár r. t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz **FÖLDES EDE** könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Felhívás!

A Független Vármegyei Párt végrehajtó bizottsága ezen felhívást küldte a párt tagjainak:

A „**Független Vármegyei Párt**“ ma tartott értekezletének határozata alapján van szerencsénk arról értesíteni, hogy a párt megbízottai a törvényhatósági tisztviselők jelölése céljából összehívott közös értekezleten résztvettek és érvényesítették a pártnak azon megállapodását, mely szerint az eddigi érdemes törvényhatósági tisztviselők azon állásukban, melyet jelenben betöltöttek, meghagyandók, tekintet nélkül párthoz tartozásukra.

Ezen álláspontot a közös értekezlet kivéve a **balázsfalvi, marosújvári, verespataki** fősztolgabirókat, valamint a betegség miatt szabadságon lévő **IV. aljegyzőt** — érvényre is emelte.

A „Független Vármegyei Párt“ magára nézve kötelezőnek tartja, hogy vármegyénk ezen most felsorolt régi és érdemes tisztviselői mellett a választás al-

kalmával kitarson és ezért határozatképen kimondotta, hogy felkéri tagjait arra, hogy a **balázsfalvi** fősztolgabiróság betöltésénél a jelenlegi fősztolgabiró **Simonffy Alajos**, a **marosújvári** fősztolgabiróságnál a jelenlegi fősztolgabiró **Böjthe Kálmán**, a **verespataki** fősztolgabiróságnál a jelenlegi fősztolgabiró **Incze Antal**, végül a **IV. aljegyzőségnél** a jelenlegi aljegyző **Zalányi Géza** mellett szavazzanak.

A pártnak és tagjainak erkölcsi kötelessége ezen tisztviselőket, kik hozzá tartoznak, el nem hagyni, felkérjük tehát a párt minden tagját, hogy a december hó 18-án tartandó tisztújító közgyűlésen részt venni és pártunk jelöltjei, vármegyénk régi érdemes tisztviselői megválasztását támogatni és előmozdítani szíveskedjék.

A „Független Vármegyei Párt“-nak Nagyenyeden 1907. december hó 13-án tartott értekezletéből

Dr. Müller Jenő,
titkár.

Zeyk Dániel,
elnök.

JEGYZET. A párt a közgyűlést megelőző nap, december hó 17-én este 9 órakor a „**Két Hattyu**“ szálloda „**kávéházában**“ összejövetelt tart, felkéri tagjait, hogy azon a választással kapcsolatos többi kérdések megbeszélése végett résztvenni szíveskedjenek. Azon t. vidéki bizottsági tagurak, kik elszállásolásra igényt tartanak, szíveskedjenek ebbeli kívánságukat **Papp János** úrral, pártunk jegyzőjével előre tudatni.

Tisztujítás.

A vármegye főispánja f. hó 18-ra tüzte ki a tisztujítás határpapját s a helyettes alispán közhírré is tette ez intézkedést. Ezt megelőzőleg ugyan szükség lett volna holmi kis törvényes formalításra, de hát ki törődik most effele kicsiségekkel. Most az a fődolog, hogy a főispáni hatalommal portált párt mihamarebb állásba juttassa híveit, mert — amint ájtatos szemforgatás közben ki lett fejezve — ezt kívánja a vármegye „közbekéje“. Mihelyt az alispáni, főjegyzői és árvaszéki elnöki, nő meg a többi állást is meg kapja a párt, akkor meg lesz a „közbéke“. Addig, amíg nem ülhetnek e jó hivatalokba, addig veszélyeztetve lesz a köznyugalom! És kik által volna ez a veszélyeztetés elkövetve? Igen természetesen azok

TÁRCZA.

Ezelőtt 40 évvel.

Török Bertalantól.

— A „Közérdek“ erejéti tárczája. —
(Folytatása és vége.)

Az alispáni állásra Boér Demeter, tekintélyes, törvény tudó, intelligens román és Török Antal, két ügyvédi diplomával bíró, eleven eszű birtokos, Csányinak 1849-ben Kolozsvárt titkárja, kiáltattak ki, Boér Demeter később az abrudbányai törvényszék elnöke lett, Török Antal pedig rövid idő múlva lemondott állásáról. 1878. után megyei árvaszéki elnök, s végül árvaszéki nyilvántartó lett, pár évvel ezelőtt halt meg.

Egy napra elég volt azonban a dicsőségből. Következett a nagy főispáni ebéd, mely akkor majdnem minden megyei közgyűlés után kellemes alkalmul szolgált a nehéz, erős viták közben felgerjedett hangulatok barátságos kiengesztelésére. Bizony a sok jó étel akkor házilag készült a főispáni konyhán. Az ebédet híres toasztozók köszöntései fűszerezték s ezek egyik legkiválóbbja akkor P. Szathmáry Károly, a Bethlen-főiskola történet tanára, a már elismert regényíró volt.

1867. augusztus 7-én a közgyűlés folyta-

tása már a régi megyeház gyűléstermében volt. A főispán a következő állásokra tette meg a kandidációt: főjegyzőnek: Dósa György, Csató János, Gazda János, Darabont János, Miksa György, aljegyzőnek: Arányi Béla, Isanette György, Pálffy Sándor, a szolgabírói állásokra pedig egy egész sereg pályázó lett jelölve, ugyszintén a nagyenyedi és abrudbányai törvényszékek elnöki, főügyési, alügyési és aljegyzői állomásaira, valamint az árvaszéki bírói állásokra.

Olyan hatalmas korteskedés és választás következett erre, amilyent azóta csak egyszer láttam. A közigazgatási tisztviselőkre való választást nagyberívői Boér Ferencz, 1848-ban vármegyei főbíró, a 60-as években Kolozs vármegye adminisztrátor főispánja vezette Szaboszlai György, Széles Dénes, Kacza Dániel, Gáll János, Pap Ágoston, Marffy István, Pávai Elek, Baló Samu, Begreku Miklós, Mezei Gergely, Moldován Miklós és Szabó Ferencz tagokkal. A törvényszéki tisztviselők választási bizottságának elnöke baró Kemény István, 1848-ban e vármegye főispánja egy agilis, nyugtalan férfi, a csombordi híres szőlő ültetője volt, mellette pedig dr. Dorogány Jakab, Matskási János, Fogarasi Antal, Korodi Samu, Pogány Károly, Sándor Miklós, Leontye Leontin, Popeszkú Sebestyén, Horváth István, Sztóján

Demeter és Incze János voltak. A szavazás delután 3 óráig tartott s az eredményt, barátságos munka után csak másnap, vagy augusztus 8-án jelenthették be. 296-an szavaztak a főjegyzőségre és az egyetértés páratlan jelöl: Dósa György 294 szavazatot kapott, Darabont Jánosra 1, Miksa Györgyre szintén 1 szavazat jutott. A fényes tehetségű Dósa György azonban, hosszú tusakodás és gondolkozási idő múlva sem foglalta el fényes állását, hanem Marosvásárhelyre telepedett s mint már idős ember végezte az állatorvosi tanfolyamot és állatorvos lett. Persze mindenki szerette a kissé különös, de ritka jó szívű, sokat tudó embert, de családja miatt nem jött el Enyedre, hol fényesebb pálya várt reá. Aljegyzővé Arányi Béla, egy nagyon eszes, jó tollú, eles, ötletes nyelvű alvirczi, pénztárnokul pedig Miksa Miklós, 1848. és 49-ben szintén megyei jegyző választatott meg, ki élte fogytáig vm. pénztárnok maradt.

A 13 szolgabírói járás élére: Darabont János (270 szavazattal), Joannette Péter, Köblös Miklós, Vadadi László, Gazda János, Molnár Samu, Ludvig János, Jakab Károly, Imecs Domokos, Lengyel Gábor, Vass Miklós, Zeyk Antal (163 szavazattal) és Bogdán Lajos 119 szavazattal lettek megválasztva. Közülök Köblös Miklós később kerületi alispán, Ludvig János főszámvevő lettek. De

által, kik évek során át híven, becsületesen végzett kötelességeik elismerésül eddigelé egyhangulag nyertek ki a közbizalmat s ezen az alapon ültek hivatalaikban, nem pedig azok által, kik a vármegye közérdekeinek eddig kevés, vagy semmi szolgálatot sem tettek ugyan, de körülbelül 19—20 hónap óta gyönyörű Palfordulásokat és Fregoli-fele átaltozásokat mutattak be közéletünk czirkusszában.

Eddig a volt bevett szokás vármegyénkben, hogy a jó és alaposan képzett tisztviselőket megbecsültük, bármely politikai párt-hoz tartoztak különben. Most az a felfogás kapott lábra, hogy nem a vármegye, hanem első sorban a párt érdekét kell tekinteni és a párthűséget kell jutalmazni.

A képzettség, tehetség és az általános elismerést ki nyert tudás nem éppen szükséges dolgok. Hát jól van, ne feszegessük ezt a kellemetlen helyzetet, úgy sem lehet megváltoztatni azokat, akiknek erőssen kell az ilyen módon megszerzendő „b é k e”

De ime hirdetjük és valljuk, hogy a jó közigazgatás érdeke azt kívánja s azt követeli, hogy minden jó, kipróbált tehetségű, gyakorlatilag kiválóan képzett régi tisztviselőt tartsunk meg állásában. Egy Tóth Miklós, egy Simonffy Alajos nehéz időkben, súlyos helyzetben fenyves tanúságát adták tehetségüknek, erélyüknek és tapintatuknak és mintaszerű tisztviselőkkül voltak elismerve. Az ilyeneket meg szokták becsülni és tisztelni mindenütt és minden időben s nem tartották illendőnek és méltányosnak ellenük fellépni. Most? most más a felfogás, mert más a vezetés és más a törekvés, de ki az ördög törődik illendőséggel, méltányossággal! Most így kell nevelni a jövő embereit, az ifjúságot kapaszkodásra, szelkakaskodásra.

Ennek ellenében mi, és mindazok, akik hívei a vármegyei autonómiának, akik helytelennek tartják, hogy „beke” ügyek alatt pusztán párt-érdekek nyerjenek kielégítést és jutalmazást, felhívunk mindenkit, hogy

mindazon régi tisztviselőket, kiknek közigazgatási tevékenysége, tudása eddig is kivívta az elfogulatlan kövélemény elismerését, tartásuk meg állásukban, bármely párt-hoz is tartoznak.

Vármegyei hírek.

Alsó-Fehér vármegye törvényhatósága f. hó 18-dikán tisztújító közgyűlést tart, melynek kezdetét a főispán délelőtti 1/2 10 órájára tűzte ki.

A tisztújító közgyűlés egyedüli tárgya a folyó év végével megbízatásuk lejárása folytán kilépő összes választás alá eső tisztviselők helyeinek betöltése, illetve megválasztása:

Az alispánnak, a vármegyei főjegyzőnek, egy első osztályú aljegyzőnek, kettő második osztályú aljegyzőnek, kettő harmad osztályú aljegyzőnek, a tisztí főügyésznek, az árvaszéki elnöknek, kettő árvaszéki ülnöknek, a marosújvári, a nagyenyedi, verespataki, magyarigényi, alvinczi, vizaknai, balázsfalvi és az újonnan engedélyezett tövisi járás főszolgabíráinak, öt első osztályú szolgabírónak, négy második osztályú szolgabírónak.

Ezén tisztújítószekere az 1886. évi XXI. törvénycikk 83. §-a szerint szavazattal bírnak azon bizottsági tagok, kik az 1908-ik évre vétettek fel, s legtöbb adó fizető és választott bizottsági tagok névjegyzékébe és az idézett törvénycikk 51. §-ában felsorolt még tényleg működő tisztviselők.

A Független Vármegyei párt f. hó 13-án tartott értekezletén mély sajnálattal vett tudomást arról, hogy a vármegye közönségének egy része, a főispán jóváhagyása mellett, Tóth Miklós árvaszéki elnök köztisztviselőben álló személyével szemben, ellenjelöltet állított. Tóth Miklós negyvennégy év óta mindig egyhangú választás révén híven, pontosan és jó munkaerőben szolgálja vármeg-

gyejét. Nem szokott hozzá, hogy a törvényhatóság bizalmáért küzdenie kelljen. S azért, bár pártja elvi álláspontjánál s az érdemes elnök iránt való nagy tisztelőtelennél és ragaszkodásánál fogva meleg szavakban tüntetett mellette és kérte, hogy a biztos győzelmet ne engedje ki kezéből: az önértékében megbízott főtisztviselő a bizalmat megköszönve, kijelentette, hogy ilyen körülmények közt a párt támogatására nem reflektálhat.

Balázsfalva város magyar közönségének 20 független polgárából álló küldöttsége tisztelt folyó 11-diken br. Kemény Árpád főispánnál kérve, hogy Simonffy Alajos főszolgabírót, ki hosszú idők óta oszlopa Balázsfalva magyarságának s a mellett hivatalos működésével mindenki tisztelőtelét kivívta: ezen főszolgabírói állásban meghagyni, illetve a következő tisztújító közgyűlésen ez állásra jelölni méltóztassék.

A Közigazgatási Bizottság folyó hó 11-én ülést tartott, melyben Zeyk Dániel főrendházi tag, ny. főispán, bizottsági tag jelentette, hogy a Szász József alispán ellen indított fegyelmi ügyben a vizsgálatot a kiküldött bizottság még nem kezdhette meg, mert az iratokat miúde ideig nem kapta kezébe.

A Bánffy-párt a folyó hó 18-dikára összehívott tisztújító közgyűlésre a következő jelöléseket tette:

Alispán báró Bánffy Kázmír. Főjegyző dr. Lengyel György. I. aljegyző Nagy Pál. II. aljegyző Cirner Ákos. III. aljegyző Horváth József. IV. aljegyző dr. Müller Géza. V. aljegyző (árvaszeknel) Incze Miklós. Tisztí főügyész dr. Garda Kálmán. Árvaszéki elnök dr. Jeney Elek. I. ülnök Veress Miklós. II. ülnök Balasz Gergely.

Főszolgabírák: dr. Inczédi-Joksmán Ödön (Nagyenyed), dr. Tókos Géza (Tövis), Imreh József (Verespatak), Csuka Domokos (Magyarigen), Pongrácz Géza (Alvincz), Szabó Lajos

ezek közül csak egy él még: Imecs Domokos, a marosújvári járás nyugalmazott szolgabírája.

Törvényszéki ülnökök lettek Nagyenyeden: Joksmán Nándor, csügedi Pap János, Henter Gábor, Kendl József. Moldován Miklós, László József, Szaranczy Lajos, Enyedi Lajos, Tóth Ferencz, Mangenius Frigyes. Főügyész: Török Dani, alügyész: Velikán Sándor, aljegyző: Diemár Károly lett. Közlők Joksmán Nándor később a gyulafehérvári kir. törvényszék elnöke, Henter Gábor kir. ügyész, Joksmán halála után pedig törvényszéki elnök lett. Török Dani is elhagyta a főügyési állást és orsz. gyűlési képviselő, majd városi főispán s ezen állás megszűnése után Nagyenyed városi tanácsos lett. Most már csak Enyedi Lajos balázsfalvi kir. járásbíró kir. táblai bíró, és Diemár Károly nyugalmazott kir. ügyész, főügyési helyettes ének.

Az abrubbányai törvényszékhez ülnökké: Árkosi Károly, Bosiotta Basil, Ninger János, Imreh Ferencz, Sztáncsai Albert és Loiczal Ferencz, főügyész: Tóbiás Dénes, alügyész: Botta Pap János, aljegyző: Paticzia Rubin, árvaszéki bírák: Losonczy Lajos és id. Kriszán József lettek, Imreh Ferencz később főbíró lett s mint ilyen: 1872-ben, az új megyei rendszer életbe léptekor, vármegyénk első alispánjává választottat.

Ugyanakkor lett megválasztva levéltárnokká Vaisz József, ki Fejérdi József néven

egész a f. év őszéig viselte hivatalát. Ugyancsak régi szokás szerint számosan lettek tisztelőbeli állásra megválasztva és pedig: tisztelőbeli főjegyzőkké: Zeyk József, Gyarmathy Soma, Szathmáry Károly (a regényíró) és ifj. Pogány Károly később orsz. gyűl. képviselő és Krassó-Szörény megye főispánja. Tisztelőbeli aljegyzők lettek: Finna István, Teleki József, kik mint főszolgabírák haltak el, Szilvási Béla, Biró István (később honvédelmi miniszter, fogalmazó), Jóvián Jenő, ki mint kir. táblai bíró vonult nyugalmába. Gellei Kálmán, ki kir. járásbíró lett; Major Basil, Török Bertalan, ki később a vármegye főjegyzője és orsz. gyűlési képviselő lett; báró Kemény Géza később orsz. gyűl. képviselő, Zeyk Ádám, korán elhalt, és Csoma Béla. Tisztelőbeli árvaszéki bírák lettek: Láng Nándor, Koncz Albert, később főszolgabíró és megyei pénztáros, Boros Ferencz, Bihari Zsigmond stb.

Hatalmas chorus volt az, midőn az összes megválasztott rendes és tisztelőbeli tisztviselők letették az esküt.

Még a negyedik napon is folyt a gyűlés, melynek fő tárgya egy felterjesztés volt, melyben az osztrák magán jogi, váltó, kereskedelmi és csódtörvény stb. megszüntetésével a magyar jog életbeléptetését kérte a vármegye a minisztériumtól. Ki hitte volna akkor, hogy 40 esztendő is eltelt s még akkor is az osztrák polgári törvénykönyv lesz nálunk érvényben!

Befejeződött végre a nagy gyűlés melynek jegyzőkönyvet Pogány György főispán és Gyarmathy Soma „bizottmányi jegyző” írták alá. Egymásután haultottuk el azon kiváló jelesek, kik ezen gyűlés megbízatásból megindítottak és vezették az új megyei közeletet s bizony kevesen maradtunk abból az ifjúságból, mely szerencsés lehetett látni a régi vármegyét s melynek örökségül jutott az a szép, de nehéz feladat, hogy a régiek után s a régiek nyomán, de az új korszak szellemében szolgálhatta igazán nemes ambícióval szeretett vármegyénket.

Bizonyára voltak a lefolyt időszak alatt is erős és nagy küzdelmek. Különböző elvek, ellentétes nézetek képviselői keményen csaptak össze; de az a durva hang, az a minden tisztességről, jó izlésről megfélemező, czélzatosan üldöző, lerántó modor, mely mintegy „fensőbbek engedelmével” divatba lett hozva pár év óta, azt a régi vármegye alkotmányos férfiai se nem használták, se nem helyeselték, annál kevésbbe támogatták az olyan tollas vitézeket, kiknek ez a kenyérük, éltető elemük, mert a régi kor férfiai tudtak harczolni és győzni becsületes eszközökkel, tisztességes modorban elveik feladása nélkül, de egyuttal tisztelve az ellennézetet is, és mégis jobban megtudták védeni állandóan a magyarság supremáciáját.

(Vizakna), Bójtke Kálmán (Balázsfalva) és Simorffy Alajos (Marosujvár), amennyiben oda pályázik.

Szolgabírák: Ikrich Arnold, Binder József, Zalányi Farkas, Vadadi László, Lőte Lajos, dr. Száva Aurel, Koucz Albert, Kovács Pál és Teleki Dezső.

Imreh József nagyenyedi járási főszolgabíró ellen közelebb feyelmi vizsgálat lett elrendelve azon okból, mivel az apa-állatok megvizsgálását az előirt szakközégek nélkül végezte; mindazáltal az állatorvos részvétele tüntette ki, ami pedig nem történt meg! Ez eljárás méltó megütközést keltett és ennek lehet tulajdonítani, hogy Imrehvel a verespataki járást kívánja boldogítani pártja, mely az ilyen érdemeket (?) is jutalmazni akarja a maga felfogása szerint. Talán mégis meggondolhatóak a dolgok és békét hagyhatnának Verespataknak, mely végül is nem Szibéria, ahova Imreh urat száműzni lehet.

Politikai hírek.

Az egyszakaszbba foglalt kiegyezési javaslatokat folyó hó 12-dikén elfogadta a képviselőház. A kinek kedve van hozzá, örülhet; de azt hisszük, kevés magyar ember van, a ki e fölött örömet tudna érezni. Csak egyetlen része a dolognak kelthet némi meglepetést, hogy a horvátok szemérmelen obstrukciója, vagy kitudja? talán csak obstrukciós színjátéka s a magyar képviselőház tekintélyének megürszolása végre-valahára véget ért. Most a kvótát emelgetik, ellenzék nélkül, tehát gyorsan.

Azt mondja a kvóta-bizottság, hogy nem gazdasági, hanem politikai okok miatt járul hozzá a magasabb kvóthoz „azon célból, hogy az annyira kívánatos egyetértés a két állam között az összes gazdasági viszonyokra létesüljön és hogy a gazdasági kiegyezés úgy, amint előttünk fekszik, mind a két államban keresztülvitessék”. Ami röviden annyit jelent: pénzen vettük meg a vámközösséget. Pénzen, nehéz, drága, meg nem levő pénzen vásároltuk meg a kiegyezést. Lehetnek helyzetek, midőn okos dolog pénzen venni meg a szabadságot, de hogy a szolgásgért fizessünk, ilyet nem ismer a történelem.

És ha még beket, előhaladást értünk volna el, ha legalább a nyugalmunkat biztosítottuk volna, ha további emelés ki lenne zárva, vagy ha a függetlenség útján tovább mehetnénk? Ámde mindkét kérdésre felel az osztrák kvóta-bizottság, amely a legszemérmelenebbül kimondja, hogy ő neki 42.4 százalékos kvóta kell és hogy a közös hadsereg német nyelvű, egységhez és a vámközösséghez merevül ragaszkodik.

E szavak a hivatalos átiratokban vannak. Ezek pedig nem bankett-beszédek és nem is szoborleplezési szónoklatok. És ezekből megállapítható, hogy a szabadság igéivel ajkainkon fölemelt adót fizetünk az osztráknak, amelyet ők csak átmeneti emelésnek tartanak s amelynek feltételei közt ott van a vámközösség érintetlen fenntartása és az

osztrák német hadsereg változatlan fennmaradása, mint elengedhetetlen követelmény. Vagyis: adózzunk, de nem kapunk érte semmit.

A horvát ügyben megtörtént a döntő fordulat: a minap összeült a horvát országgyűlés és ugyanezen a napon királyi kéziratral feloszlatták azt. A zágrábi tábor nem tárgyalhatott tovább egy oránál. Rikodczay bán kihuzta zsebéből a királyi kéziratot és hazaküldte a horvátokat. Az indemnitásnak vagy a költségvetésnek még a benyújtására sem kerülhetett a sor, a folyton zajongó horvátok vad alá helyezési indítványt tettek a bán ellen, mire viharos lármában megtörtént a feloszlás. A parlament rövid összehívását vörös csütörtökkel ünnepelte meg a horvátországi szociáldemokrata párt. Majmoltak a magyar példát: próbáltak rendezni általános sztrájkot, tüntető felvonulást, memorandumbenyújtást. Semmiféle különösebb incidens azonban nem történt és a horvát koalíciók külsőleg nyugodtan, de tényleg annál nagyobb aggodással néznek az új választások elé, melyeknek idejét a királyi kézirat nem tűzte ki.

Folyó hó 12-dikén a fővárosi politikai körökben szenzációs hírek voltak elterjedve. Nem kevesebbről volt szó, minthogy Justh Gyula lemondott, vagy egy-két nap alatt lemond az elnökségről s az elnökválságból kormányválság lesz és Kossuth Ferenc alakítja a függetlenségi kormányt.

Képviselői közgyűlés.

Nagyenyed város képviselete f. hó 14-én közgyűlést tartott dr. Varró László polgármester elnöklése alatt.

A gyűlés határozatai közül kiemeljük a következőket:

Bisztricsány Fodor Pál városi számvevő lemondott az állásáról; a lemondás elfogadott; az állás betöltésére nézve azonban egyelőre semmiféle intézkedés sem történt. Az ásványvíz fogyasztást megadóztatta a közgyűlés, a mi közegészségi tekintetben aggodalmas intézkedés ugyan, de a fenyegető pórádó erre is ráijesztette az embereket. A külföldi víz üvege után 8, a hízai ásványvíz után 4, a szódavíz után 2 fillér lesz fizetendő. Ugyancsak új és nem kevésbé terhes városi adó lesz a kincstári illetékek után szedhető 25%, melyet ismét csak a fenyegető kényszerhelyzettel lehet indokolni.

A járda-szabályrendelet a patakjárdára is kiterjesztetett; tehát az ilyen gyalogjáró is a telektulajdonosok hozzájárulásával fog ezentúl készülni. A Ganz-gyár az eddiginél kedvezőbb feltételek mellett (33,000 kor.) nyilatkozott hajlandónak, hogy a városi világitással együtt a fegyintézetet is el látja a mostani méretekben villamos világitással. A közgyűlés a városi közpénzeket ezentul is a Kisebítő Takarékpénztárban helyezeti el; de a Gazdasági Banknál elhelyezett betétjét a folyó jövedelmekből az eddigi 50 ezer koronáról rendre 75 ezerre emelteti fel.

A közgyűlés legérdekesebb pontja volt az 1908. évi költségvetés tárgyalása. Az első tervezetben 16 ezer korona defizit volt kimutatva. Az ezen hiány elenyésztetésére fölvevett 30%-os pórádó oly általános resensust keltett, hogy a polgármester a költségvetés és főképp fedezeti részének megbeszélése végett értekezletet hívott össze. Az egy értekezletből kettő is lett s végre sikerült olyan forrásokat lelteni, melyek nemcsak a defizitet elenyésztethetik, hanem a tisztviselők fizetésének rendezésére fordítható fölösleget is mutatnak. Ilyenek: a fogyasztási adók megváltása tárgyában kötött szerződés többjövédelme (1650 korona), a földbérletek többjövédelme (2064 korona), polgári nyilak és kompetenciákból (900 korona), holtmarosi legelő parcellázása (6240 korona), herzsai tanya bérlete (400 korona), ásványvíz és illetékadó. Az ezen jövedelmekkel kibővített költségvetést a képviselőlet elfogadta s bizottságot küldött ki a tisztviselők fizetés-rendezésének előkészítése végett.

Amíg pedig ez megtörténhetik, a képviselőlet a múlt évben megállapított drágasági pótlékokat a folyó és a jövő évre is megszávozta a tisztviselőknél.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Kollégium ünnepélyek.** Ma délután 11 órakor zene- és énekelőadás, f. hó 20-án d. u. 5 órakor tornaverseny lesz a kollégiumban.

— **Érdekes előadás** ígérkezik Nagyenyed város közönségének f. hó 22-dikén. A karácsonyt fogja ez az előadás ábrázolni művészi énekek, gyönyörű zene és szín-előadás keretében. A zenei részek vezetésében és tanításában városunk legkiválóbb zenészei vesznek részt. A meghívó szövege: „A helybeli ev. luth. egyház saját pénztára javára, folyó 1907. év december hó 22-én este pontban 6 órakor a régi városháza dísztermében „Karácsonyjéji álom” című alkalmi színjátékot fog előadni. Műsor: „Karácsonyjéji álom”. Alkalmi színjáték 3 felvonásban. Irtá Wagner H. Zenéjét szerezte Rode L. — Az ének szövegét fordította Váro Ferenc nyug. Bethlen-koll. tanár úr, a szöveg többi részét Albert Margit k. a. — A zenei részt Veress Gábor zene-tanár vezetésével előadja a helybeli műkedvelő zeneegylet. Személyek: Karácsonyi angyal (idegen): Winkler Lia k. a. Védőangyal Winkler Katinka k. a., Ida, Arthur és Kari árvák: Máté Erzsébet k. a., Buer Antal VII. o. t., Albert Margit k. a., A tél tündére Berde Amál k. a., Hópelyhek (6 kis leány). Mikulás Berde Károly VII. o. t. Törpék királyneje Jakab Jolán k. a. Törpék (6 fiú). Küldöncz Mátyás Irma k. a. Egy nagyobb leány Lázár Panni k. a. Egy fiú Lingner Ottó. Kisebnyagobb gyermekek. Az énekkar a Bethlen-kollégium és az áll. iskolák növendékeiből alakult. A színjáték zenején kívül a zeneegylet által három különálló zenedarab kerül előadásra: 1. Serenada. Farkas Ödöntől.

Ifj. MÉLÁSZ JÁNOS ÉS TÁRSA

női és férfi divatáru, fehérnemű és rövidáru raktára; temetkezési és hullaszállítási vállalata Nagyenyeden, Főter 3. szám.

Bátorkodunk a n. é. helyi és vidéki közönség szíves figyelmét a most újonnan berendezett női és férfi divatáru, fehérnemű és rövidáru raktárunkra fölhívni, hol jutányos árban és a legpontosabb kiszolgálás mellett szereshető be minden szükséglet.

Temetkezések rendezését és hullaszállítást legnéltáuyosabb árak mellett eszközölünk, egyszerű és liszes jkivitelben

Egészen új

alig használt

Acetylen világítást fejlesztő berendezés féláron eladó.

Felvilágosítás a Nagyenyedi Papírárugyár r.-t. irodájában szerezhető. — Telefon 5.

Egyedüli legolcsóbb bevásárlási forrás!

Lányi Lajos

női és férfi divat-üzlete
NAGYENYEDEN.

Értesitem a t. vevőközönseget, hogy őszi és téli bevásárlási utamról hazatértem. Raktáramon vannak a legzebb és legújabb női divat kelmék, u. m. flanelok, scheviottok, angol szövetek, delének és minden minőségű barkettek. Bluz ujdonságok. Női, férfi és gyermekcipőkben az ország hírű Váci Kobra-gyárnak egyedüli taktára. Nagy választékú hazai gyártmányú vászonárúk és fehérneműk, kalapok, kesztyűk, harisnyák, flaneltakarók, paplanok és matrácok.

Allandó nagy választék női ruhádzsekben, selymek és béléárúkban. Gyászruha kelmékben meglepő választék.

Temetkezési ezikkek, sirkoszorúk stb. felülő olesó árakban szerezhető be.

Tanuló ifjuság részére szükséges árúk nagy választékban.

!!A legszolidabb és legpontosabb kiszolgálás!!

Óriási választék!

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanyosengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását s gyári árban való ujonnan beszerzését, végre mindennemű gőzcséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönsegeknek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan acélféjű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kívánság szerint átalakítok.

Szakmámba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálok. Beoszes pártfogást kér

kiváló tisztelettel
HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye

12 100—104

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölesönöket, félévi (tökét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A. 5¹/₄% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.**
- a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.
- b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.
- B. 5¹/₂% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.**
- a) 44¹/₂ évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f.
- b) 27¹/₂ évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f.
- C. 5³/₄% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.**
- a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.
- b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
- c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
- D. 6⁰/₁₀% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.**
- a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
- b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
- c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
- d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra fizetendő 1⁰/₁₀ törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár részv.-társ.

Részvénytőke: 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhiteli pénzintezetek részvényeire.
Vásárol és elad értékpapírokat.
Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrszadi díj mellett.
Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttol le.
Allandó betétet 5% kamatláb mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

Aki legjobban szerkesztett,
teljesen független nagy
napilapot járattatni óhajt,
fizesse elő

Az Ujság-ot!

Előfizetési árak:

Az Ujság terjedelme rendszeren 28—32—36 oldal. Vasárnap és ünnepnapokon 60—100 oldal.

Egész ére K 28.—
Félére „ 14.—
Negyedévre „ 7.—
Egy hónapra „ 2.40

Megrendelési cz.m.:
Az Ujság kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

KÖHÖGÉS

Aki

szereti egészséget, az igyekszik a köhögést megszüntetni. 5245 közjegyzőileg hitelesített bizonylat igazolja a

**KAISER-FÉLE
MELL-KARAMELLA**

jóságát. (3 fenyővel.)

Orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, katarus, gégekatarrus, elnyálkásodás, görcs és hörghurut ellen.

Csomagja 20 és 40 fill. Doboz 80 fill.

Kapható:

Schieszl Károly gyógyszerésznél.

223

3-22

Bérleti hirdetmény.

A Bethlen kollégium tulajdonát képező.

Főtéri 39. számú ház

(volt „Sisak“ vendéglő helyisége) 1908 évi január 1-től kezdőleg 6 évre, nyilvános árverés útján bérbe adatik.

Kikiáltási ár 1222 korona.

Bánatpénz 10%.

Árverés 1907. december hó 17-én d. e. 10 órakor tartatik a kollégium jószágigazgatósági irodájában, hol a részletes feltételek korábban is megtudhatók.

Zárt ajánlatok is elfogadhatók, ha azok a szóbeli árverés megkezdéséig beadattak s a szabályszerű bánatpénzt tartalmazzák.

Nagyenyed, 1907. december 10.

A Bethlen-kollégium

237 2-2

jogügy- és jószágigazgatósága.

BRAZAY SÓSBORSZESZ-SZAPPAN

Legkitünőbb piperezszappan. Bársonyszerű puhává teszi s fehériti, üdévé teszi a bőrt.

A Brazay sósorszesz-szappan a bőrre való előnyös hatásánál fogva egészségi és kozmetikai szempontból fölülmulhatatlan szer.

Egyesíti magában az összes kiválóbb szappanok jó tulajdonságait, sósorszesz tartalmánál fogva pedig fellümul minden gyártmányt.

1 drb ára 70 fillér, 3 drb diszdozoban 2 kor.

Brázay-féle Kölni Viz.

(Eau de Cologne.)

Kiváló alkátrészzeivel s rendkívül finom illatával fölülmul minden más Kölni-víz néven ismert piperezszappant. Kapható .50, 1., 2.- és 4 koronás üvegekben.

1 tubus
60 fillér.

Kapható mindenütt vagy közvetlenül a készítő

BRAZAY KÁLMÁN czegnél Budapesten.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírarugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

FISCHER és TÁRSAI

faiskolák és szőlőoltvány telepek

Nagyenyed

nemcsak kifogástalan

facsemetéket

hanem a legjobb minőségű fajtisztá

szőlőoltványokat

is szállítanak.

391 1-104

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Talajvegyelemzéseket ingyen eszközölnék.

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Éljen!

**Egger
mellpasztillai,**

az étvágyat nem rontják s kitünő ízűek.

Doboz 1 kor. és 2 korona.

Próba doboz 50 fillér.

Egger mellpasztillaja

csakhamar meggyógyított

189 12-26

Megfojt az az átkozott köhögés!

Fő- és számküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszer-tár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Nagyenyeden kapható: U. Kovács József Bethlen Gábor gyógyszer-tárban.
Novák István Arany csillag gyógyszer-tárban.

NAGYENYED VÁROS KÖZÖNSÉGE

150 18-52

GŐZ, KÁD ÉS KŐ (MEDENCZE) FÜRDŐJE

Gőzfürdő.

Fürdőidő:

Férfiaknak: szerda, csütörtök, szombat és vasárnap reggel 6 órától délután 2 óráig.

Nőknek: kedden és pénteken reggel 6 órától esti 6 óráig.

Árak:

Felnőtteknek . . . 1.20 kor.

Tanulóknak . . . 1.- kor.

Szülővel fürdő 12 éven alatti gyermekek után fejéenként 50 fillér fizetendő.

Kádfürdő.

Fürdőidő:

Az év mindenik szakában, a hét minden napján (hét kivételével) nők és férfiak reggel 6 órától esti 6 óráig fürödhetnek.

Árak:

Az	1	2	3	4	5	6
számu kádokban						

Felnőtteknek 1.20 k. 1.40 2.-

Tanulóknak 1.- k. K. K.

Szülőjükkal együtt fürdő gyermekeknek 50 f. *)

*) Ezen díjért a szülőn kívül még három (12 évesnél kisebb) gyermek is fürödhetik.

Kő (medence) fürdő

Fürdőidő:

Férfiaknak: szerda, szombat, vasárnap reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön délután 2 órától esti 6 óráig.

Nőknek: Kedd s péntek reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön reggel 6 órától délután 2 óráig.

Árak:

Mindenkinek, mindennap 25 fillér.

Modern és kényelmes berendezésű gőzkamra; tükör- és hűtő-medenczék; fényes berendezésű pihenő; massage, tyukszemvágó és fodrász; emelt és súlyszett porcellán-kádak; hideg és meleg, felső- és alsóvezetésű útó- és permetező-zuhanyok. A fürdő a város központján minden időjárás mellett gyalog is könnyen megközelíthető.

Gőz- vagy kádfürdőre előre megváltott 30 drb jegy ára 36 kor. helyett, 30 kor.